

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباراد
بین بوم و بر زنده یک تن مباراد
همه سر به سر تن په کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

داحمدشاه وردگ ژباره

۲۰۱۲ جون ۱۴

پنځون په کابل کې په کومو موخو پسى دی؟

د افغانستان اوامریکي ترمنځ په لاسلیک شوی ستراتیزیک تروون کې، په پراخه پیمانه خندتلنی (حاشیه روی) شته کومي چې دامریکایي دیپلوماسي (اود بل هر هیواد) ځانګړتیاوی څرګندوی، ددی هیواد کمزورتیا هم په داکه کوي، یعنی په اوس وخت کې شرابط په دی دول دی چې امریکایان اړدی ترڅو خپلی موخي ددی تروون په حاشیوی لفاظیوکی پتی کړي، ترڅو حساسیتونه راونه پاروی.

دنوموري تروون ۸۰ سلنډه حاشیي بلل شوی او د خندا ورځبره خو داده چې دامریکي غوبنتنی حتی همدا حاشیي هم ترپښتو لاندی کوي.

په هرصورت، ليکونکي زيږ ايستنۍ ترڅو دا تروون ترڅيږيني لاندی ونيسي اودهغې پتی برخی برښدي کړي او له بلی خوا دا په داکه کړي چې که دا تروون د مقابل لوری(کابل) لخوا ومنل شی څه پايلی به له ځان سره ولري. امریکایي چارواکودهغه تروون په ليکلوكې چې د «افغانستان او امریکي ستراتیزیک تروون» نوم ورکړل شوی، دومره هنر نمایي کړي چې واقعا انسان حیرانوی او هیڅ داغرافق ځای ندی چې وولې شی په نومري تروون کې داسې پت دیپلوماتیک پکي شتون لری چې دیسیاست او نړیوالو قوانینو استدانان باید دهغري خیرنې دېښونځیو په تولګیو کې وکړي.

که چېږي ددی ۹ مخیز ستراتیزیک تروون پانی پسی راواړو ووادیو «هرم ډوله قيف» ته یې وردننه کرو ترڅو دهغې ارزښت لرونکي برخی له څنډو او مخلیکونوڅخه بیلی کړو دیو څو پاراګرافو پرته پکي څه نه لیدل کېږي، نو د حیرانی سره به مخ شو.

دايو منل شوی اصل دي چې دیووه ليک، یوه مطلب اویا یوه کتاب په ليکنه کي له داسې کلماتو او عباراتو څخه کاراخیستل کېږي چې مخاطب لوری تر اغیزی لاندی راولی او ليکونکي داسې استدلال وکړي چې لوستونکي یوه خاص لوری ته په تګ مقاعد او له خپلو آندونو سره مل کړي.

دنورو خلکو مقاعدهکول اوپردوی خپل نظر متل خانته لاری لری چی په هره برخه کی يوله بله جلاوی، دمثال په توګه دسياسي علومو په تخصصي مجلو کي اشاري، تلميحات، لف اونشر اوشعري توکي نه استعمالېری. همدارنګه په شعرکي وچ علمي او خيرنيز مفاهيم ځای نلاري. ولی کله چی خبره د سياست او دېپلوماسي ياده شی چيرته چي دکار دول په کله توګه بدليږي. په غير دېپلوماتيکو برخوکو لکه دمقالو اوبيا علمي کتابونو په ليکنه کي چي ليکوال په هيچ دول دمقابله لوري دغولولو هڅه نشي کولای اوکه یې وکړي نو ضرور به رسووا کيرۍ او دليل یې هم دادي چې یوه لري قوانين او مکانيس شته چې که هغه په رېښتنې توګه منعکس نشي نو ناوره پايلې به ولري.

ولی دبهرنې سياست او دېپلوماسي حوزه دنورو حوزه سره بیل دي، ځکه دلته مخاطب دخلکو ولسونه دي. او دهه ګډي پايلې هم په شرابيطو پوری او هم په دي چې کوم کسان اوبيا کوم هيوادونه دېښتنې ترشادی ولازدي، ترلي دي یودبل سره فرق لري، اوکه ديوه مهم قرارداد لکه (دافغانستان اوامریکي ترمنځ ستراتېژيک تروون) په اړه خبره وی، نو ديوه ملت راتلونکي داوردی مودی لپاره بدلون موږي.

په دي دول تړونونو کي دبوکه کولو کچه هم یودبل څخه فرق کوي، که دافغانستان دولت دچین سره تړون لاسلیک ګړي نو دتړون متن به خومخوا دافغانستان اوامریکي ترمنځ له تړونه رون او صاف وي. وروسته به روښانه کړو چې دامریکي متحده ايلتونو ددي لپاره چې په افغانستان اوښۍ کي دخلکو افکار په بله واړوی، په دي ۹ مخیزه تړون کي څوړه لفاظي کړي او په دي اصل «تکرارې کړي ترڅومخاطب باوروکړي» په ده له لګولو سره څوڅو څله «دافغانستان ملي حاکمیت ته درناوی» اوبيا د«مقابل درناوی» خبری تکرار کړي دي. دا په داسې حال کي ده چې که دتړون تولی خواوی عملی شي نو افغانستان به یوه تحت الحمایه (تروزرلاندی) هیواد بدل شي!

متن اوڅنډي:

دستراتېژيک تړون مخليک (لومړۍ برخه) چې دېنکلوقتکو اوزیره وړونکو مطالبولکه، وده، پرمختګ، په نړۍ کي دسولۍ اوامنيت ټینګښت اونور څخه ډک دی غواړي جوته کړي چې افغانستان باید دامریکي داوسنیو اور اتلونکو دېنمنانو پروراندی ددي هیواد اوږدمهاله ننګه او ملاتروکړي.

باید په داګه شي چې که چېږي یوازی همداپورتى جمله دعمل جامه واغوندي نو دافغانستان دڅلواکي، ملي حاکمیت او دموکراسۍ تغريه تول شي او دغه هیواد ده پرڅای چې دڅلوا ګاونډيانو سره منطقې او دښه ګاونډیتوب اړیکي ولري، اړبه وي چې دڅلوا خلکو پرڅای دواشنګتن فرمان ته غورونیسي. دامریکايانو اراده داسې ده چې دکابل دولت دڅلوا ګاونډيانو سره دافقې اړیکو پرڅای دواشنګتن سره عمودي اړیکي ولري او دڅلوا افقی اړیکو لپاره باید له مرکزه (واشنګتن) نه اجازه واخلي.

په دو همه برخه کي دواشنګتن غوښته داده چې « دکابل دولت باید اجازه ورکړي ترڅو امریکا هرکله چې وغواړي ددي هیواد په کورنیو چارو کي مداخله وکړي»، الته اړیکايانو په دي برخه کي دېر رونتوب (صراحت) پکاراچولی او دکابل له دولت څخه غواړي ترڅو هغه ارزښتونو لکه دبشر حقوق، نړیوال تړونونه، خپلواکه مدنی تولنه او دموکراتيکو کړنو ته پاپېند وي. دچارو شونکي په دي تکي بنه پو هېږي چې نومړۍ مفاهيم څوړه ګونګ او دڅېړنۍ وردي چې پڅله په افغانستان کي دامریکي دهربول لاس وهنې لپاره لاره او اروي.

دتړون جوړونکو ددي پرڅای چې یوه جمله په دي هکله ولیکي ۱۳ کربنې یې په بنکلوكلماتو سره ډکي کړي دي. دريمه برخه دامریکي په عملیاتو، او دکابل دولت ديوه کال په موده کي ديوی «دوي اړخیزی امنیتی» هوکړي لپاره وتری، اشاره کوي. دکابل او دواشنګتن ترمنځ ددي دو همخیزو همکاريو لپاره د«اوږدی مودی» قید ذکر شوي.

په نومري برخه کي ديداشويو تکيو نه پورته امريكا افغانستان ته دمرستو وعده ورکوي، اومرستي هم په امنيتي برخه پوري ترلی دی. په دی برخه کي دخندا ور دغه جمله هم ليکل شوي چي : امريكا په افغانستان کي ددایمي هدو په لته کي نده! او دا فغانستان ګاونديانو ته هيچ گواښ نه متوجه کوي، ولی څوکرنې وروسته بیا واشنگتن په دی تینګارکوی چي پر افغانستان ډيرغل ته به په پوځي توګه څواب ورکوي.

دلته مونږ نه غواړو چې دنوموري تیرون په جزياتو خبری وکړو، همدايوه جمله ویل بس دی چي دامریکي تیرلید ته په کتو، دغه هیواد کولای شي چي هرکله وغواړي خپل دايمي شتون ته اوپه ګاونديانو ډيرغل لپاره یو بهانه پیداکړي.

په هر حال، ددی څو ګوښتلو چي په دريمه برخه کي يادي شوي، کومي چي واشنگتن له کابله په یو جانبه توګه طرح کړي، او آن چي خپلی مالي مرستي یې هم په هغوي پوري ترلی، ده ۵۸۱ په شاوخواکي کربني په نشریفاتي اوږي بنسټه جملاتو دکي کړي.

په څلورمه او پنهمه برخه کي امريکي دافغانستان له ګاونديانو سره ددی هیواد داريکو لپاره پولی تاکلی او دمالي بنستونوسره پېيل ، اقتصادي مرستو او دزدہ کړو بورسونو په هکله یې تیاره وعدی سپارلی.

په شپرمه برخه کي، امريکي تلویحا ولی چي په افغانستان کي به په پراختیابي چارو مستقيما څارنه ولري. ددو او رخیزکمسيون جورو نه چي دنوموري تیرون په عملی کولو به څارنه وکړي، همدارنګه ددی تیرون داعتبار دمودي (۲۰۲۴ کال) او ده ګډي دغزو لو، ددی تیرون په اوومه او اتمه (وروستي) برخه کي راغلي. ددی نه پورته یوڅو کربني حقوقی مسایلونشکل په هکله هم شته. ولی دنېون دڅلورمي برخی له پېلې بیا ده ګډي تر وروستي جملی پوري ۹۵ کربنو ته رسپېری.

د بوکه کولو لپاره لفاظي

دنېون له تولو ۲۰۰ کربنو څخه ۸۰ سلنډ (۱۶۰) کربني همدي له بنسټه پرته، درواغو او غولونکو لفاظي ته ځانګړي شوي.

ددی ۱۶۰ کربنو په ترڅي کي که څه هم دی خبرو لکه «دواړي غارۍ» او «متقابل احترام» څخه استفاده شوي، مثلا دڅلورمي برخی په لومري کربنه کي داسې راغلي: «دواړي غارۍ دافغانستان سره ده ګډي دګاونديبو به دوستانه او اغیزمنو اړیکو په ارزښت بنه پوهيري او.....» په تولو دغو مواردو کي عاقد) دامریکي متحده ایاللونه) زیار باسی ترڅو داسې وښې چي ګواکي دواړي غارۍ دسياسي ارادی له مخې یوشان وزن لري او هره غاړه دنېون دموادو به مساویانه عملی کولو باندي مکلف دي.

په داسې حال کي چي تول په دی بنسه پوهيري و چي په عملی ډګر کي داسې نه ده، هرکله چي نومري کلمه ذکر شوي، عاقد دو هموخی لري: یا دا چې دکابل حکومت لپاره یې سورخڅ کش کړي، دمثال په توګه افغانانو ته ووایي چي له دی وروسته باید دايران سره ستاسي اړیکي تردى کچي پوري وی او له هغې وانه وړي او یا غواړي مخاطب او یا دافغانستان خلکو ته یوڅه داد ګیرنه ورکړي. کله چي «دواړي غارۍ دیوبل ملي حاکمیت ته درناوي کوي» خبره ذکرشي نو امريکا په یو ډول دافغانستان خلکو ته ددوی دملي حاکمیت ساتنى او هغې ته درناوي کولو دادګیرنه ورکوي.

دامریکي څواک او په نېړۍ کي ده ګډي هژمونی سياست ته په کتو سره، دافغانستان دولت باید دامریکي همیشني مداخلی ددی هیواد په کورنيو چارو کي باید دزره له کومي ومني اوکه دامریکي ډول ته ونه نڅېږي نوله واشنگتن

څخه به یو دالر هم ترلاسه نکړی. په افغانستان کی لوړی اوافقه ته اوهمدارنګه ددی هیواد کمزوری لاندینې جورښت(زیربنا) ته په کتو به دغه پیېلتوب نور هم ژورشی.

روښانه تکي

په ریښتیا سره که چېږي له نومړۍ ترون څخه دغه دعام غولونی برخی لېږي شی، اوورسته ددغه ترون متن په افغانستان اوپه ګاونډیو هیوادونو کی عامه افکارو ته واچول شی نو څه به پیښ شی؟ په یقین سره ویلای شوی چې دخلکو غږگون به دومره زورور وي چې تولنیزی چاودنی به رامنځ ته کړي. دامریکي او افغانستان دستراتېزیک ترون روښانه برخوڅخه لاندینې برخی ته پاملرنه وکړي:

«امریکه دڅپلو ورکړل شویو ژمنو خلاف په ۲۰۱۴ کال کی خپل پوځونه له افغانستانه نه وباسی، بلکه اوس یې پېټلی چې ۱۱ کاله نوربه هم دلهه خپل پوځونه ساتی اوورسته به دغه حضور نور هم وغزوں شی. افغانستان باید په یوه تحت الحمایه هیواد بدل شی اوکه نه له دالرو څخه هیڅ څرک هم نسته. افغانستان که له امریکي نه دېپیسو غوبښتونکی دی نو کورنیوچارو اوهم له ګاونډیانو سره په اړیکو کی باید دواشنګتین اوامر باید کام پا کام ترسره کړي. دکابل دولت باید په سیمه کی دامریکي ددبمنانو پروراندی دامریکي ترڅنګ ودریږي او هر اړخیزی مرستي وکړي او دافغانستان خپلواکي، ملي حاکمیت او ځمکنی بشپړتیا په همدي مرستو پوري تړلی دی. دکابل دولت باید دګاونډیانو سره په اړیکو تینګولو کی دسپینی مانې خبرو ته غور و نیسي نه دڅپل ولس غوبښتونه! آیا له دی پرته بل څه کیدای شی چې داتکي دافغانستان دولس غور ته ورسیرو څه ناری سوری به جوړی شی؟

کوم ملي حاکمیت؟

امریکه په واروار دا خبره غور ته رسوي چې دافغانستان ملي حاکمیت ته درناؤی کوي اوترتولو زړه وړونکی خو دا خبره ده چې دکابل واکمنان او دکرزی استازی (رنګین داد فرسپنټا) په واشنګتین کی دغه ترون دکابل حکومت او آن افغان ولس ته یوه لویه لاس ته راورنه ووبله.

داقې دسپینی مانې چارواکي دی ستراتېزیک پیمان ته رنګ اوروغن ورکوي دھیرانتیا خبره نده، ولی کله چې ددوى خبری دکابل ډچارواکو لخوا تکرار پوری انسان حیرانوی.

ددېرو سیاستوالو لپاره دا مبنل شوی اصل دی چې دڅپلی چوکی اوڅواک دساتلو لپاره هرڅه کوي چې افغان سیاستوال هم له دی څخه ځانګړي ندي. ولی افغان سیاست وال نه یوازی چې دڅپل موقف په تینګولو پسی دی داهم انګيری چې هیواد به یې دېرختګ په لور چټک ګامونه واخلي؟ داپه داسې حال کي ده چې دېرختګ لپاره په امریکي تکیه کولو نظریه لا دوخته خپل وجاهت(ریښتیوالي) له لاسه ورکړي.

دنريووالو اړیکو پر بنست هیوادونه په خو ډلو ویشل کېږي: شريک(انډیوال) هیوادونه لکه جرمني، جاپان، فرانسه اونور، مشتری هیوادونه لکه صيهونیستی رژیم ، تایوان ، سویلی کوریا او دریم داوسنی وضع مخالف هیوادونه لکه ایران او کیوبا.

دکابل دولت چارواکي په غالب ګومان ځانونه دمشتری هیوادونو په ډله کي شميری چې ددالرو دراروان سیل په بدل کي هرېول شرایطو ته غایه اېردي، که څه هم دغه دغه شرطونه(ستراتېزیک ترون شرطونه) نوردېر تحملی شرطونه له ځانه سره لري. دخواکمن کېدو اوددالرو دغې تلوسى دکابل چارواکو ستړګي ده رڅه په وراندي ترلی دی.

خيالي ماني

افغانستان دخپلی ودی لپاره باید تر هر خه دوراندی په خپلو خلکو دده ولګوی اوددی هیواد سیاسی تاریخ ته که حیرشو نو کله چی دېړنیانو پښه تر منځ وي، خلک نور آرام نه کښنۍ، په دی توګه بی ثباتی په یوه لاعلاجه ناروغی بدليږي. طبیعی ده چی یوه بی ثباته تولنه دېړنی مرستو راکښولو ته په هیڅ توګه چمتو نه ده.

بشاغلی کرزی به بشایی پوه وي چی ذرييوالو اړیکو مشتریان دستراتیزیکو خدمتونو په بدل کی چی امریکی ته یې کړی خپله مزدوری ترلاسه کړي. که له دی تکی خبر وي، نو دامنطقی پوښته راوا لاړیروی چی کرزی خان اوڅل هیواد دکوم چوپر لپاره چمتو کوي؟ داهیواد چی دلوری څخه په رنځ اخته دی دواشنګتن لپاره څه جذابیتونه لري، یا په بل عبارت امریکه دافغانستان نه دکوم خانګری چوپر سره لري؟

صېهونیستی رژیم چی دامریکی دپوچ په یوه بناخ بدل شوی اوله نور پوچ سره بی توپیر دادی چی په دائمی توګه په سیمه کی پروت دی. دی رژیم دفلسطین حکمکی اوښت المقدس ترختی لاندی کړي او په سیمه کی دامریکا کی دسلامی خوټښتونو سره مبارزه کوي.

له دی نه پورته ، دیهودو قوم چی په تیرو لسیزو کی په اروپاکی دکرکیج عامل ګرځیلی و، په ۱۹۴۸ کال کی داسراپل دنامشروع دولت په جوریدو دغه کرکیج منځی ختیځ ته ولیرودول شو اوډغه کرکیج کولاي شی چی دسلامی تولنو دېرمختګ پوتانسیل همیشه له ستونزو سره مخ کړي.

دغه خانګری کارلبو نه دی، دتايوان تاپو هم دسویل ختیځی آسیا په سیمه کی دچین پروراندی همدا ماموریت لري، په ۱۹۴۹ کال کی په چین کی د«مائونسه تونک» ترمشري لاندی دکمونیستی انقلاب په پایله کی، تایوان چی تردي وخته دچین یوه برخه وه دخپلواکی اعلان وکړي اوله خپلی مورنۍ تاتوبی څخه جلا شو.

له کاونډيانو سره دائمي دېښمنی

افغانستان که څه هم دزيرمو له پلوه دومره بداي ندي او دامریکاکی شرکتونو لپاره دامن تاتوبی هم ندي اونه دومره وکړي لري چی دامریکاکی کالیو لپاره دېړو دلو بازار جورکړي ولی له دریو خواو څخه افغانستان امریکی ته ددلچسپی وردي:

۱- دغه هیواد کولاي شی چی دمنځنی آسیا لوبي سیمي ته دامریکی دروازه وګرځی. ۲- افغانستان به دنوی منځنی ختیځ دکانسرت یوه برخه وګرځی. ۳- دغه هیواد دامریکی لپاره دیوه ځانګری ژئپولتيکی ارزښت درلودونکی دی چې شاوخوايی دچین، روسيې، هند، ایران اوپاکستان شتون لري. دکومو هیوادونو لپاره واشنګتن ځانګری حسابونه خلاص کړي اوددوی په هکله دېړی سوداوی په سرکې لري.

ددی څرنګدونو سره، هغه خوب چی امریکی دافغانستان لپاره ليدلی او دستراتیزیک ترون پواسطه غواړي هغه فانونی کړي، افغانستان به په یوه لوی خو اړخیزه څارګریز مرکز بدل شي.

هغه مرکزونه اولينکرکتونه چې څارګریزی چاری ترسره کوي دېړو پوڅيانو ته اړتیانلري، یوازی همدا ۳۰ زره پوڅيان چې یادون بي شوی، بس دی. البتہ دکابل حکومت اودهغې پوچ باید هم په همدي تکی سره راتبول شي. یعنی دافغانستان پوچ باید د ۱۹۶۵ اوسللمی پېږي په هغه پوڅونو اوږي چې دخپل ولس اوڅلپو پولو څخه دساتني په ټائی ددیکاتورو نیواکګرو په پولیسی ټواک بدليږي.

په تول ستراتیزیک تړون کي دطالبانو اوپا د«ملاعمر» یادونه نده شوی په داسي حال کي چې دالقادی نوم خو څو څه ذکر شوی، دا په داکه کوي چې امریکه طالبانو ته نور دېښمن په سترګه نه ګوری اوپوازی دالقادی سره

جګړه لري. نومري تکلاره نه يوازى دطالبانو سره دسولى خبرو ته دامریکي لیوالتیا بنېي بلکه داهم خرګندوی چې امریکا دافغانستان دراټلونکی لپاره دیر خوبونه ويني.

امریکا دمګرۍ په دی خبره غور او فکر کوي چې طالبانوته دیوه باوري شريک په توګه حساب خلاص کړي. دامریکي چارواکي نه يوازى په دی چې دطالبانو پروراندی کمزوری شوی دی خبری ته پراختیا ورکوي بلکه رام شوی طالبان ددوی لپاره کې مت په سعودی کي دوهابیت دغورخنگ سره پرتله کوي ، چې تول پوهېږو چې دوهابانورژیم په سیمه کي په امریکي ترتیلو دیر وابسته(پیېی) دی.

امریکایان فکر کوي چې د رام شویو طالبانو پواسطه کولای شي په افغانستان کي خپل موخو ته ورسیږي تردی چې دیوه ټاکل شوی حکومت سره کاروکړي. دلته يوازی داکار بس دی چې دېردو ترشا طالبان راکړي ورکړي ته وهڅو، ترڅو رام شي. امریکا که خپلې دغې موخي ته ورسیږي نو دافغانستان جګړه به هم پای ته ورسیږي او دتیرو ۱۱ کلنو جګرو بریالی به هم امریکه وی.

دافغانستان پر ورلاندی دامریکي دېپلوماسي همدي بدلونی کرزی او دهجه حکومت وارخطاکړي او تینګارکوي چې دطالبانو سره په هرډول خبرو کي باید دوي له پامه ونه غورڅول شي.

دستراتېیک تیون دمن خپراوی او دامریکي او افغانستان ددواړو جمهورو ریسانولخوا دهجه لاسليک کول په غیر مستقیمه توګه دطالبانو په ګټه دی او دمخالف اپوزیسيون ترمنځ یې ژوردرز رامنځ ته کړي.

پایله:

داسې بنکاری چې افغانستان له دریو لسیزو جګرو څخه وروسته غواړی دڅلې نوی عصر لوړمنی دېرہ کښېردي. مسلما که داپرہ کړه کښېنیو شی، نوری خو لسیزی به هم دغه هیواد سوله اوپرمختګ ونه ویني. افغانان وايی چې په داتیرو ۱۱ کلنونو کي امریکي دهیڅ وړی ګیده نده مړه کړي اونه یې دزیربنا لپاره کومه هڅه کړي، ولی ددی پرڅای یې جګړه اوډملکي خلکو وژنه په لاره اچولی او دمخره توکيو تولید هم لس چنده دیر شوی.

داسمه ده چې افغانستان تیل نلري او سرمایي او پیسو ته اړتیالري. ولی دکابل چارواکي باید په دی پوه شی چې داپیسى امریکي ته دبیرودرنو شرایطو په بدل کي ورکول کېږي کوم چې دېرڅنګ پرڅای به په دی هیواد کي دېی ثباتي اوګډو ډیو سبب وګړئ.

له دی نه پورته، دامریکي سره نژدی اړیکې به دافغانستان دګاونډیانو سره منطقی اوطيبيعی اړیکي هم له منځه یوسې، کابل به په واشنګتن پوری پېښل شي . دامریکي متحده ایالتونه که هرڅه وهم غواړي ولی دهځي شرایطو ته په کتو به ونشی کړاي بې حسابه پېښی دکابل حکومت ته ورکړي.

که څه هم کرزی او دده پشان نور چې په ۲۰۰۱ کال کي دامریکي په ملاتر کابل ته دننه شول او واک ته ورسیدل، اړدي چې دی تیون ته غاړه کښېردي اويا کم ترکمه دنیون او دخلکو دمخالافت ترمنځ جوړجاری رامنځ ته کړي. کوم شیان چې دوي په واکمنی کي ګواښوی هغه دطالبانو حملی او دېپیسو نشتولی او تشه خزانه ده.

دادري مجبوريتونه یعنی: پېښل توب(وابستګي)، دطالبانو حملی او تشه خزانه دی چې ددوی دواکمنی ددوام لپاره دوی دنیون په ورلاندی مقاومت نه کوي او تسلیمري په هرحال ، ستراتېیک تیون دهجه دافغانی پلويانو لپاره یو لوی قماردي، که چېږي امریکه وکولای شي دسيمه ایزو پاخونونو څخه او دڅلې اقتصادی ستونزو نه بریالی راوزی نو کیدای شي افغانستان ته هم یو څه پاملرنه

وکړی اوڅه ډالر کابل ته واستوی. ولی که چېرۍ دامریکي په دننه او منځنی ختیج اونوله نږي کې حالات نورهم
کړکیچن شی، نو په دی صورت کې دکابل چارواکو هرڅه بایللى دی.(پای)